

A. BÀI TẬP CÓ LỜI GIẢI

Bài 1. Em hãy kể tên và cho ví dụ về một số hình thức sinh sản sinh dưỡng trong tự nhiên. Hình thức sinh sản sinh dưỡng trong tự nhiên có ý nghĩa gì ?

Lời giải :

– Một số hình thức sinh sản sinh dưỡng trong tự nhiên :

STT	Cách sinh sản	Ví dụ
1	Sinh sản sinh dưỡng bằng thân bò	Rau má, dâu tây...
2	Sinh sản sinh dưỡng bằng thân rễ	Củ gấu, gừng...
3	Sinh sản sinh dưỡng bằng thân củ	Khoai tây
4	Sinh sản sinh dưỡng bằng rễ củ	Khoai lang
5	Sinh sản sinh dưỡng bằng lá	Thuốc bỏng, sống đời...

– Ý nghĩa : Giúp bảo tồn nòi giống trong điều kiện khó khăn khi sinh sản hữu tính không thực hiện được.

Bài 2. Em hãy kể tên và cho ví dụ về một số hình thức sinh sản sinh dưỡng do người. Hình thức sinh sản sinh dưỡng do người có ý nghĩa gì ?

Lời giải :

– Một số hình thức sinh sản sinh dưỡng do người :

STT	Cách sinh sản	Ví dụ
1	Sinh sản sinh dưỡng bằng giâm cành	Mía, sắn, khoai lang...
2	Sinh sản sinh dưỡng bằng chiết cành	Hồng xiêm, cam , bưởi, chanh...
3	Sinh sản sinh dưỡng bằng ghép cây	Cam, bưởi, chanh...
4	Sinh sản sinh dưỡng bằng nhân giống vô tính trong ống nghiệm	Thuốc lá, chuối, phong lan...

– Ý nghĩa :

- + Giúp nhân giống cây nhanh.
- + Nhanh ra nhiều hoa, quả.
- + Duy trì những ưu điểm của cây mẹ.
- + Kết hợp được nhiều đặc tính mong muốn từ các giống khác nhau (ghép cây).

Bài 3* . Muốn củ khoai lang không bị mọc mầm thì phải cất giữ như thế nào ? Em hãy cho biết trên thực tế người ta trồng khoai lang bằng cách nào ? Tại sao không trồng bằng củ ?

Lời giải :

- Muốn củ khoai lang không bị mọc mầm cần bảo quản ở nơi khô ráo, thoáng mát.
- Trên thực tế người ta thường trồng khoai lang bằng dây : Sau khi thu hoạch củ, dây khoai lang được thu lại, chọn những dây bánh tẻ (không non, không già) cắt thành từng đoạn ngắn rồi giâm các đoạn đó xuống luống đất đã chuẩn bị từ trước.
- Để tiết kiệm và có thời gian thu hoạch ngắn, người ta không trồng khoai lang bằng củ.

Bài 4. Giâm cành và chiết cành khác nhau cơ bản ở điểm nào ? Con người thường chiết cành, giâm cành với những nhóm cây nào ?

Lời giải :

- Điểm khác nhau cơ bản giữa giâm cành và chiết cành :
- + Giâm cành là tách một đoạn thân hay một đoạn cành của cây mẹ cắm xuống đất cho ra rễ để phát triển thành một cây mới.
- + Chiết cành là tạo điều kiện để cành chiết ra rễ từ trên cây mẹ rồi mới tách khỏi cây mẹ đem trồng thành cây mới.
- Con người thường chiết cành, giâm cành với những nhóm cây có đặc điểm khác nhau :
- + Thường giâm cành với những loại cây mà cành có khả năng ra rễ phụ nhanh, ví dụ : khoai lang, rau muống, sắn, dâu tằm, mía...
- + Những cây thường được trồng bằng cách chiết cành : cam, chanh, bưởi, hồng xiêm, nhãn... những cây này rất chậm ra rễ phụ.

B. BÀI TẬP TỰ GIẢI

I – BÀI TẬP

1. Bài tập tự luận

Bài 1. Tại sao muốn diệt cỏ dại hại cây trồng người ta lại phải nhặt bỏ toàn bộ thân rễ ngầm dưới đất ?

Bài 2. Em hãy quan sát củ khoai tây và cho biết cây khoai tây sinh sản bằng bộ phận sinh dưỡng nào ?

Bài 3. Hãy tìm một số ví dụ về khả năng sinh sản sinh dưỡng tự nhiên của các loài cây.

Bài 4. Em hãy giải thích tại sao trong sinh sản sinh dưỡng bằng chiết cành, rễ chỉ có thể mọc ra từ mép vỏ ở phía trên của vết cắt.

Bài 5. Cách nhân giống nào nhanh nhất và tiết kiệm cây giống nhất ? Tại sao ?

2. Bài tập trắc nghiệm

Khoanh tròn vào chữ cái chỉ phương án trả lời đúng hoặc đúng nhất trong mỗi câu sau :

1. Loài cây nào sau đây có khả năng sinh sản bằng thân bò ?

- A. Cây nghệ.
- B. Cây khoai lang.
- C. Cây khoai tây.
- D. Cây rau má.

2. Nhóm cây nào sau đây gồm toàn những cây có khả năng sinh sản bằng lá ?

- A. Cây bưởi, cây ổi, cây hoa hồng.
- B. Cây sắn, cây khoai lang, cây khoai tây.
- C. Cây nghệ, cây gừng, cây dong riềng.
- D. Cây thuốc bỏng, cây sống đời, cây hoa đá.

3. Nhóm cây nào sau đây có khả năng sinh sản bằng rễ củ ?

- A. Cây khoai lang, cây thược dược.
- B. Cây củ gấu, cây rau má.
- C. Cây gừng, cây nghệ.
- D. Cây thuốc bỏng, cây sống đời.

4. Cho các bước cần tiến hành khi ghép mắt là :

1. Cắt lấy mắt ghép.
2. Rạch vỏ gốc ghép.
3. Luồn mắt ghép vào vết rạch.
4. Buộc dây để giữ mắt ghép.

Thứ tự đúng các thao tác khi tiến hành ghép mắt là

- A. 1, 2, 3, 4.
- B. 2, 1, 3, 4.
- C. 1, 3, 2, 4.
- D. 2, 1, 4, 3.

5. Nhóm cây nào sau đây được nhân giống chủ yếu bằng phương pháp chiết cành ?

- A. Hồng xiêm, cam, chanh, bưởi.
- B. Khoai lang, khoai tây, sắn.
- C. Rau muống, dâu tằm, cà phê.
- D. Mía, rau ngót, khoai tây.

6. Nhân dân ta thường sử dụng phương pháp chiết cành để nhân giống đối với những loại cây như cam, bưởi, chanh... mà không dùng phương pháp giâm cành vì

- A. những cây này khả năng ra rễ phụ chậm.
- B. những cây này có giá trị kinh tế cao.
- C. những cây này có mạch gỗ nhỏ nên khả năng dẫn truyền nước và muối khoáng kém.
- D. những cây này có cành quá lớn nên không thể giâm được.

7. Sinh sản sinh dưỡng tự nhiên là hiện tượng

- A. hình thành cá thể mới từ một phần thân cây mẹ.
- B. hình thành cá thể mới từ sự nảy mầm của hạt.
- C. hình thành cá thể mới từ một phần của cơ quan sinh dưỡng (rễ, thân, lá) của cây mẹ.
- D. hình thành rất nhiều cá thể mới từ một mô.

II – HƯỚNG DẪN TRẢ LỜI VÀ ĐÁP ÁN

1. Bài tập tự luận

Bài 1. Muốn diệt cỏ dại hại cây trồng cần phải nhặt bỏ toàn bộ thân rễ ngâm dưới đất, vì cỏ dại có khả năng sinh sản bằng thân rễ nên chỉ cần sót lại một mẩu thân rễ là từ đó có thể mọc chồi ra rễ và phát triển thành cây mới rất nhanh.

Bài 2.

- Khoai tây sinh sản bằng thân củ. Củ khoai tây là một phần thân của cây nằm trong đất phình to thành củ chứa chất dinh dưỡng dự trữ.
- Nếu quan sát thật kỹ ta thấy trên củ khoai tây có những vảy nhỏ che chồi non ở bên trong. Sau khi thu hoạch khoai tây, nông dân thường chọn khoai tây làm giống. Các củ khoai tây này được xếp lên giàn tre, để nơi thoáng và có ánh sáng chiếu vào. Sau một thời gian chồi của củ khoai tây sẽ mọc mầm, mỗi củ có nhiều mầm, người ta có thể lấy cả củ hoặc cắt củ thành nhiều mảnh, mỗi mảnh có một mầm để trồng.

Bài 3. Một số ví dụ về khả năng sinh sản sinh dưỡng tự nhiên :

- Sinh sản bằng thân củ : khoai tây...
- Sinh sản bằng rễ củ : khoai lang, thược dược...
- Sinh sản bằng thân rễ : củ gừng, gừng, nghệ...
- Sinh sản bằng lá : thuốc bỏng, sống đời...
- Sinh sản bằng thân bò : rau má, dâu tây...

Bài 4. Rễ chỉ có thể mọc ra từ mép vỏ ở phía trên của vết cắt vì khoanh vỏ đã cắt bỏ bao gồm cả mạch rây của cành đó, chất hữu cơ do lá chế tạo ở phần trên không thể chuyển qua mạch rây đã bị cắt xuống phía dưới nên tích lại ngay mép vỏ phía trên. Do đó, độ ẩm của bầu đất bao quanh đã tạo điều kiện cho sự hình thành rễ ngay ở đó.

Bài 5. Nhân giống vô tính trong ống nghiệm là cách nhân giống cây nhanh nhất và tiết kiệm nhất, vì từ một mảnh nhỏ của một loại mô bất kỳ của cây, thực hiện kỹ thuật nhân giống trong một thời gian ngắn là có thể tạo ra vô số cây giống cung cấp cho sản xuất.

2. Bài tập trắc nghiệm

1	2	3	4	5	6	7
D	D	A	B	A	A	C